

**PROCEDURY
ZAPEWNIENIA BEZPIECZNEGO POBYTU
DZIECI W PRZEDSZKOLU NR 71 POD TOPOLĄ W POZNANIU**

Tryb wprowadzenia	Stanowisko służbowe imię i nazwisko	Data
Opracowała	Rada Pedagogiczna	31.08.2020
Zatwierdził	Dyrektor	31.08.2020

Podstawy prawne stosowanych procedur

- Konstytucja Rzeczypospolitej art. 72;
- Konwencja o Prawach Dziecka art.3, art. 19, art. 33;
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 13 maja 1983 r.
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
- Podstawa Programowa Wychowania Przedszkolnego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.
- Statut Przedszkola nr 71 „Pod Topolą” w Poznaniu

SPIS TREŚCI

L/P	Tytuł
1.	Cele, zakres procedur
2.	Telefony alarmowe
3.	I. Procedura komunikowania się w przypadku zagrożenia w przedszkolu
4.	II. Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia po godzinach pracy przedszkola.
5.	III. Procedura przebywania w budynku przedszkola
6.	IV. Procedura kontaktów z rodzicami
7.	V. Procedura postępowania z dzieckiem, który ma dolegliwości zdrowotne podczas pobytu w przedszkolu
8.	VI. Zasady postępowania w sytuacjach kryzysowych
9.	VII. Procedura postępowania nauczyciela z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze lub edukacyjne
10.	VIII. Procedura wspierania rozwoju dziecka nadpobudliwego
11.	IX. Procedura korzystania z ogrodu przedszkolnego
12.	X. Procedura bezpiecznego użytkowania sprzętu sportowego
13.	XI. Procedura postępowania w razie wystąpienia obfitych opadów śniegu, oblodzeń i innych zagrożeń związanych z porą roku
14.	XII. Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia terrorystycznego.
15.	XIII. Procedura awaryjna w razie zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego
16.	XIV. Procedura awaryjna w przypadku eksplozji lub zagrożenia eksplozją
17.	XV. Procedura awaryjna w przypadku skażenia chemicznego
18.	XVI. Procedura awaryjna w przypadku pożaru
19.	XVII. Procedura awaryjna w przypadku agresywnego intruza lub złodzieja na terenie placówki
20.	XVIII. Procedura awaryjna w przypadku niebezpiecznej sytuacji w bezpośrednim sąsiedztwie przedszkola
21.	XIX. Procedura postępowania w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia
22.	XX. Procedura postępowania w przypadku sygnałów wskazujących na zaniedbywanie dziecka
23.	Ewaluacja rozwiązań proceduralnych

CELE PROCEDUR

Zwiększenie bezpieczeństwa wychowanków w przedszkolu poprzez:

- wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo dziecka,
- zapewnienie bezpośredniej i stałej opieki oraz bezpieczeństwa dzieciom podczas ich pobytu w przedszkolu
- usystematyzowanie zasad postępowania wobec wychowanków,
- zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren przedszkola
- wdrażanie zasad postępowania w sytuacjach trudnych, kryzysowych
- dostosowanie metod i sposobów oddziaływań do wieku dzieci, ich możliwości rozwojowych z uwzględnieniem istniejących warunków.

ZAKRES PROCEDUR:

Procedurom podlegają zasady organizacji zajęć i zabaw dzieci na terenie przedszkola, w ogrodzie przedszkolnym oraz podczas spacerów i wycieczek.

OSOBY PODLEGAJĄCE PROCEDUROM:

Procedury dotyczą nauczycieli, pracowników obsługi, dzieci i rodziców Przedszkola Nr 71 w Poznaniu

WAŻNE!!!

1. Wszyscy pracownicy przedszkola są zobowiązani do natychmiastowego informowania o wszelkich zaistniałych zagrożeniach zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynku.
2. Każdy pracownik ma obowiązek powiadomić dyrektora o każdorazowej zmianie numeru swojego telefonu.
3. Znajomość podstawowych zasad bhp, regulaminów i procedur jest warunkiem odpowiedzialnej pracy każdego nauczyciela i pracownika. Nauczyciele ponoszą pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo dziecka przebywającego w przedszkolu.

TELEFONY ALARMOWE I INFORMACYJNE NA TERENIE MIASTA POZNANIA

Europejski numer alarmowy 112

Pogotowie Ratunkowe 999

Straż Pożarna 998

Policja 997

Straż Miejska 986

Pogotowie gazowe 992

Pogotowie ciepłownicze 993

Pogotowie wodociągowo-kanalizacyjne 994

W celu zapewnienia sprawnej organizacji pracy oraz przepływu informacji pomiędzy organami przedszkola oraz całym środowiskiem przedszkolnym, a przede wszystkim zapewnienia bezpiecznego pobytu dziecka w przedszkolu, stosuje się następujące **procedury**:

I. PROCEDURA KOMUNIKOWANIA SIĘ W PRZYPADKU ZAGROŻENIA

W PRZEDSZKOLU

W każdej nietypowej sytuacji mogącej być źródłem zagrożenia, każdy pracownik powinien o tym fakcie powiadomić:

1. Osoby znajdujące się w pobliżu miejsca zdarzenia.
2. Dyrektora przedszkola: Marzenę Bolińską lub Ewę Wachowiak- Smolkowską nauczyciela przedszkola zastępującego dyrektora przedszkola w przypadku nieobecności dyrektora przedszkola, który został wyznaczony przez organ prowadzący i powołany poprzez Zarządzenie Prezydenta Miasta Poznania. Dyrektor przedszkola lub osoba zastępująca dyrektora mają obowiązek powiadomić organ prowadzący i odpowiednie służby. W przypadku nieobecności Dyrektora czy osoby zastępującej dyrektora, dyrektor w sposób skuteczny wyznacza osobę koordynującą akcję ratunkową do jego przybycia.
3. Koordynator akcji zawiadamia:
 - 1) Odpowiednie służby (wg telefonów alarmowych podanych j.w.)

- 2) Po wykręceniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyspozytora spokojnie i wyraźnie należy powiedzieć:
- a) co się stało,
 - b) miejsce zdarzenia (adres, nazwa obiektu, charakterystyczne cechy miejsca)
 - c) czy są poszkodowani – jeśli tak powiedz jaki jest ich stan (czy są przytomni, czy oddychają)
 - d) swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego podawana jest informacja o zdarzeniu.
- 3) Rodziców (w przypadku, gdy zagrożone jest zdrowie lub życie dziecka powiadomić rodziców po telefonie do służb ratunkowych).
- 4) W razie konieczności powiadomić nieobecnych pracowników przedszkola- wykorzystując kartę telefonów pracowników.
4. Pracownicy mają obowiązek w pierwszej kolejności zapewnić bezpieczeństwo dzieciom oraz zorientować się, czy ktoś z otoczenia nie potrzebuje pomocy, pamiętać o całym personelu przedszkola.
5. Zabezpieczyć miejsce zdarzenia.
6. W razie potrzeby udzielić pomocy poszkodowanym.
7. Każdy pracownik jest zobowiązany do nieudostępniania karty telefonów pracowników postronnym osobom. W przypadku zaginięcia karty pracownik ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym dyrektora Przedszkola nr 71.

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA PO GODZINACH

PRACY PRZEDSZKOLA NR 71

1. Po zakończeniu pracy przedszkola pracownik zamykający przedszkole jest zobowiązany do sprawdzenia, obejścia terenu przedszkolnego i pomieszczeń budynku.
2. W przypadku, gdy w/w pracownik zauważy zagrożenie ocenia on od razu sytuację i zachowuje się odpowiednio do danej sytuacji:
 - 1) Zagrożenie małe (np. niewielki pożar, zalanie itp.):
 - a) Pracownik postępuje według przepisów bhp i przeciwpożarowych np. próbuje zgasić ogień w zarodku używając odpowiedniego sprzętu oraz odłącza prąd, gaz i ewentualnie wodę (w przypadku zalania) w pomieszczeniach przedszkolnych.
 - b) Po konsultacji z telefonicznej z dyrektorem, w/w pracownik może zawiadomić odpowiednie służby: Straż Pożarną, Policję, Wodociągi itp.
 - 2) Zagrożenie duże:
 - a) Jeśli jest dostęp do zaworów, pracownik odłącza prąd, gaz oraz ewentualnie wodę w przypadku zalania oraz zamyka okna podczas pożaru.

- b) Następnie powiadamia odpowiednie służby ratownicze - Straż Pożarną, Policję, Wodociągi itp.
 - c) W czasie czekania na ich przybycie zawiadamia telefonicznie **dyrektora**.
- 3) Kradzież/włamania:
- a) W przypadku zauważenia włamania, pracownik nie wchodzi na miejsce zdarzenia, aby nie zaciierać śladów.
 - b) Bezzwłocznie powiadamia policję.
- 4) Wichura:
- a) Pracownik sprawdza szczelność zamknięcia wszystkich okien i drzwi.
 - b) **Po dokonaniu niezbędnych czynności ratowniczo – zabezpieczających, pracownik obserwuje miejsce, w którym nastąpiło zagrożenie, aż do pojawienia się odpowiednich służb ratowniczych.**

W każdej z wymienionych sytuacji pracownik zawiadamia telefonicznie **dyrektora** przedszkola.

III. PROCEDURA PRZEBYWANIA W BUDYNKU PRZEDSZKOLA

POSTRONNYCH OSÓB

1. Przebywanie osób postronnych w budynku przedszkola podlega kontroli.
2. Osoby postronne wchodzące do przedszkola są zobowiązane do podania celu swojej wizyty pracownikowi przedszkola dyżurującemu przy płotku i osoba postronna czeka przed płotkiem.
3. Rodzice przyprowadzający dzieci do przedszkola przechodzą do szatni a następnie przekazują je nauczycielowi w grupie.
4. Dopuszcza się przebywanie rodziców w budynku przedszkola podczas oczekiwania na powrót grupy ze spaceru, wycieczki lub gdy dziecko jest na zajęciach dodatkowych.

IV. PROCEDURA KONTAKTÓW Z RODZICAMI

1. Indywidualne sprawy dotyczące konkretnego dziecka i problemów dydaktyczno-wychowawczych z nim związanych rodzice uzgadniają z nauczycielami grupy, specjalistami w przedszkolu – z zakresu pomocy psychologicznej, logopedą. Jeżeli efekt tych rozmów nie satysfakcjonuje ich, udają się do Dyrektora Przedszkola.
2. Do kontaktów z Dyrektorem Przedszkola w sprawach ogólnych, dotyczących całej grupy, uprawnieni są przedstawiciele oddziałowych Rad Rodziców, lub członkowie Rady Rodziców.
3. Zebrania wychowawców grup z Rodzicami odbywają się co najmniej 2 razy w roku.

4. Rodzice bezpośrednio kontaktują się z nauczycielem w czasie zebrań ogólnych oraz w razie potrzeby wcześniej ustalonej z rodzicami poza godzinami pracy z dziećmi z wykluczeniem przypadków nagłych. Możliwy jest także kontakt telefoniczny, kontakt online na zasadach uzgodnionych z nauczycielem.

5. Określa się następujący sposób przyjmowania i załatwiania spraw:

a) Dyrektor przedszkola przyjmuje podania, wnioski, skargi i pisma interesantów (korespondencję można kierować również drogą elektroniczną na adres: p71@poznan.interklasa.pl

b) Sprawy są rozpatrywane z zachowaniem trybu i terminów zgodnych z kodeksem postępowania administracyjnego.

c) Dyrektor przedszkola udziela szczegółowych informacji dotyczących sposobu załatwiania spraw.

d) Godziny urzędowania dyrektora zamieszczone są na drzwiach biura dyrektora.

V. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM, KTÓRY MA DOLEGLIWOŚCI

ZDROWOTNE PODCZAS POBYTU W PRZEDSZKOLU

1. W przypadku stwierdzenia, że dziecko źle się czuje, nauczyciel podejmuje następujące działania:

a) sprawdza objawy złego samopoczucia, ewentualnie mierzy dziecku temperaturę,

b) zasięga opinii dyrektora, który w razie potrzeby kontaktuje się z rodzicami i ustali z nimi dalsze postępowanie w sprawie dziecka lub bezpośrednio sam nauczyciel kontaktuje się z rodzicami w celu odebrania dziecka z przedszkola i pójścia z dzieckiem do lekarza,

c) zapewnia choremu dziecku do momentu przybycia rodzica spokój, jeśli jest taka potrzeba odseparowanie od innych dzieci.

2. Nauczyciel podejmuje decyzję, że należy wysłać chore dziecko do domu, kiedy:

a) w jego ocenie dziecko jest zbyt chore, aby pozostać w przedszkolu,

b) jeżeli z powodu złego samopoczucia nie jest w stanie uczestniczyć w zajęciach lub jeśli jego stan wymaga fachowej opieki jest przy tym płacziwe, zmęczone lub poirytowane, - ma apetyt gorszy niż zwykle, ma gorączkę,

c) jeśli naraża inne dzieci na zarażenie się chorobą.

3. Za objawy zaobserwowane u dziecka, upoważniające nauczyciela do poinformowania rodziców o konieczności zabrania dziecka do domu uważa się:

a) skóra: jeżeli na skórze pojawia się wysypka i temperatura ciała dziecka jest podwyższona lub jeśli wysypce towarzyszą zmiany w zachowaniu dziecka (swędzące, pęcherzykowate wypryski na skórze);

b) oczy: ropne zapalenie spojówek (białko oka jest zaróżowione lub zaczerwienione, a w oku zbiera się substancja ropna, która wycieka lub zasycha w oku);

c) zachowanie: dziecko wykazuje symptomy zmęczenia lub jest poirytowane, płacze częściej niż zwykle;

d) system oddechowy: dziecko ma problemy z oddychaniem;

e) system trawienia: dziecko ma biegunkę, w ciągu ostatnich 2 godzin zwracało przynajmniej dwa razy (chyba że istnieje pewność, że wymioty nie są skutkiem choroby);

f) jama ustna: w jamie ustnej pojawiły się krostki lub owrzodzenie i ślina wycieka dziecku z ust;
g) ma symptomy poważnych chorób zakaźnych lub jeśli odczuwa ból zęba, gardła, ucha albo odczuwa mdłości, nawet jeżeli jego temperatura ciała jest nieznacznie podwyższona.

4. Rodzice powinni zaprowadzić chore dziecko do lekarza i stosować się do jego zaleceń (łącznie z podawaniem dziecku antybiotyków), aż do chwili powrotu dziecka do przedszkola.

5. W przypadku chorób zakaźnych nauczyciel informuje dyrektora przedszkola o rodzaju choroby i częstotliwości zachorowań w grupie. Ponadto sporządza informację dla rodziców o objawach choroby, czasie inkubacji, czasie trwania, okresie kwarantanny i umieszcza ją na tablicy informacyjnej.

6. W przypadku chorób zakaźnych, które wymagają powiadomienia służb, Dyrektor:

- zawiadamia dyżurującego inspektora sanitarnego
- ustala z inspektorem sanitarnym sposób postępowania.
- zawiadamia Wydział Oświaty UMP
- nadzoruje przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników placówki.
- przygotowuje informacje dla rodziców przy współpracy Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu
- organizuje (w razie potrzeby) spotkanie z rodzicami z lekarzem chorób zakaźnych lub przedstawicielem Oddziału Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

7. W przypadku dziecka z chorobą przewlekłą nauczyciel podejmuje następujące działania:

a) zwraca się do rodziców dziecka o przedstawienie zaświadczenia lekarskiego o rodzaju choroby przewlekłej u dziecka oraz o udzielenie szczegółowych informacji na temat choroby i wynikających z niej ograniczeń, które zakłócają możliwość normalnego funkcjonowania,

b) opracowuje procedurę postępowania z chorym dzieckiem, uwzględniając zakres czynności podejmowanych przez nauczyciela, mające na celu pomóc dziecku w funkcjonowaniu podczas pobytu w przedszkolu oraz formy współpracy z rodzicami lub opiekunami prawnymi, (nauczyciel może odmówić wykonywania zabiegów pielęgnarskich)

c) dostosowuje formy pracy dydaktycznej, dobór treści, metod i form organizacyjnych do możliwości psychofizycznych dziecka i obejmuje go programem pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

8. Dziecko chore nie może pozostać bez opieki.

9. W przypadku, gdy nauczyciel podejmuje decyzję, że należy wysłać chore dziecko do domu, sporządza notatkę służbową (załącznik nr 1 do procedury) i przechowuje ją w dokumentacji dziecka.

VI. ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

1. Wypadek

- 1) Udzielić dziecku pomocy (zgodnie z zasadami omówionymi w Procedurze postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia w czasie zajęć) i odizolować je w razie potrzeby.
- 2) Powiadomić dyrektora przedszkola, a w razie jego nieobecności – osobę go zastępującą.
- 3) W razie konieczności wezwać pogotowie ratunkowe (dyrektor lub nauczyciel udzielający pierwszej pomocy).
- 4) Powiadomić rodziców dziecka.
- 5) Obserwować dziecko w sposób szczególny, jeśli pozostaje pod opieką przedszkola.

- 6) Zawsze używać rękawiczek jednorazowych.

- 7) Zabezpieczyć miejsce wypadku, jeśli to konieczne.

2. Zranienia

- 1) Przemyc ranę solą fizjologiczną

- 2) Zabezpieczyć plastrem lub bandażem.

- 3) Gdy występuje krwawienie, tamować je przez przyłożenie jałowego opatrunku bezpośrednio na ranę i uciśnięcie go.

- 4) Unieruchomić uszkodzoną część ciała (kończyny) – zmniejsza to krwawienie i ból.

- 5) Zabezpieczyć oderwane lub amputowane części ciała. Uszkodzone części ciała należy przybandażować.

- 6) Jeżeli w ranie są widoczne narządy wewnętrzne, np. jelita, nie wolno odprowadzać ich do jamy brzusznej, można jedynie przykryć je jałową, wilgotną gazą.

- 7) Jeżeli w ranie widoczne są wbite w nią ciała obce, np. nóż, pręt, nie wolno ich wyjmować ze względu na ryzyko krwotoku.

- 8) W przypadku ran zamkniętych ucisnąć i schłodzić uszkodzone miejsca (przyłożyć lód lub polewać zimną wodą), unieść uszkodzoną część ciała, unieruchomić.

3. Złamania, skręcenia i zwichnięcia

- 1) Usunąć odzież z nad miejsca uszkodzenia.
- 2) Jeśli są obecne rany, przykryć je jałowym opatrunkiem.
- 3) Jeśli występuje krwawienie, zatamować je.

4) Unieruchomić uszkodzoną kończynę w pozycji, w jakiej się znajduje. Przy złamaniach unieruchamia się dwa sąsiadujące stawy, a przy uszkodzeniu stawu – staw i sąsiadujące kości; palce zawsze muszą być widoczne (kontrola ukrwienia); jeśli złamana jest kończyna górna, można ją unieruchomić, mocując do tułowia; jeśli złamana jest kończyna dolna, można ją unieruchomić z drugą kończyną dolną.

4. Urazy kręgosłupa

- 1) Unieruchomić głowę i szyję oraz tułów.
- 2) Ocenić funkcje życiowe – oddech tętno, jeśli wymagana jest resuscytacja – udrożnienie dróg oddechowych poprzez wysunięcie żuchwy.
- 3) Jeśli poszkodowany nie wymaga innych działań, nie należy go poruszać do czasu przyjazdu pogotowia ratunkowego.
- 4) Jeśli poszkodowany musi być przeniesiony, jest to możliwe po uprzednim unieruchomieniu głowy, szyi i tułowia.

5. Krwotok zewnętrzny

- 1.) Ocenić stan poszkodowanego: świadomości, oddechu, tętna.
- 2) Nałożyć jałowy opatrunek i ucisnąć miejsce krwawienia.
- 3) Umocować opatrunek bandażem; kontynuować ucisk do ustania krwawienia.
- 4) Jeśli opatrunek przesiąka krwią – dołożyć kolejne warstwy.
- 5) Jeśli krwawienie nadal nie ustaje, unieść krwawiącą kończynę, nie zwalnając ucisku.
- 6) Unieruchomić krwawiącą kończynę.
- 7) Jeśli powyższe zawodzi, ucisnąć tętnicę powyżej miejsca krwawienia.
- 8) W ostateczności stosować opaskę uciskową – należy ją stosować raczej w bardzo ciężkich przypadkach, np. przy amputacjach lub zmiażdżeniach (nie wolno zakładać opaski uciskowej na kończyny poniżej łokci lub kolan oraz na tułowiu; nie można jej poluznić po założeniu, założoną opaskę należy opisać hasłem „opaska uciskowa” oraz podać godzinę jej założenia).

6. Krwotok wewnętrzny

- 1) Ocenić stan poszkodowanego – świadomości, oddechu, tętna.
- 2) Zbadać poszkodowanego i ustalić rozpoznanie.
- 3) Przy krwawieniu wewnątrz kończyn – unieruchomić je.
- 4) Ułożyć poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej (z lekko uniesionymi nogami).
- 5) Okryć poszkodowanego.

- 6) Kontrolować parametry życiowe.
- 7) Nie podawać poszkodowanemu niczego doustnie.

7. Krwotok z nosa

- 1) Posadzić dziecko, uspokoić, pochylić do przodu.
- 2) Ucisnąć skrzydełka nosa do ustania krwotoku.
- 3) Przyłożyć zimny opatrunek bezpośrednio na nos i na szyję w miejscu przebiegu dużych naczyń.

8. Ciało obce w oku

- 1) Pod powieką dolną:
 - a) Poprosić poszkodowanego, aby patrzył w górę.
 - b) Odciągnąć powiekę palcami jednej ręki, a drugą ręką delikatnie pocierać, za pomocą kawałka miękkiej chusteczki, wewnątrz powieki w kierunku do nosa.
- 2) Pod powieką górną:
 - a) Poprosić poszkodowanego, aby patrzył w dół.
 - b) Uchwycić palcami jednej ręki górną powiekę za rzęsy, naciągnąć ją w dół, nad dolną powiekę, po czym puścić ją i pozwolić jej powrócić do pozycji wyjściowej (w ten sposób istnieje szansa, że rzęsy dolnej powieki oczyszczą wewnątrz powieki górnej).
- 3) Gdy ostre ciała (np. opiłki metalu) tkwią w powiece, nie usuwamy ich, ale bandażujemy obie gałki oczne i transportujemy chorego do lekarza.
- 4) Obie gałki oczne powinny pozostać w bezruchu.
- 5) Nie stosować żadnych maści lub kropli do oczu.

9. obrażenia chemiczne oczu

- 1) Zabezpieczyć ręce przed poparzeniem (nałożyć gumowe rękawice).
- 2) Poszkodowanego położyć na płaskiej powierzchni, głowę odwrócić w stronę oparzonej gałki ocznej (gdy obie są oparzone – przemywać na przemian).
- 3) Ochronić zdrowe oko (przykryć opatrunkiem).
- 4) Rozszerzyć palcami powieki chorego oka, a potem je przemywać. Przy oparzeniu wapnem najpierw usunąć grudki wapna.
- 5) Wlewać wodę do oka od strony nosa w kierunku skroni przez ok. 20 minut.
- 6) W miarę możliwości poszkodowany powinien poruszać gałką oczną.
- 7) Widoczne uszkodzenia tkanek osuszyć gazikami.
- 8) Obandażować oczy i pozostawić w bezruchu.
- 9) Zapewnić transport do lekarza, do tego czasu opiekować się poszkodowanym.

10. Zadławienia

- 1) Nakłonić poszkodowanego do kaszlu.
- 2) Uderzyć 5 razy w okolicę międzyłopatkową.
- 3) Wykonać 5 razy uciśnięcie nadbrzusza. Ratownik staje z tyłu poszkodowanego, obejmuje go rękoma, kładąc jedną pięść na nadbrzuszu (pod mostkiem), a drugą ręką chwytając pięść pierwszej. Wykonuje silne w kierunku górno-tylnym. Z uwagi na możliwość utraty przytomności przez poszkodowanego ratownik powinien go asekurować – wstawić stopę między stopy poszkodowanego i oprzeć poszkodowanego o swoje biodro.
- 4) Powtarzać punkt 2 i 3 do momentu udrożnienia dróg oddechowych lub utraty przytomności przez poszkodowanego.
- 5) Jeżeli poszkodowany jest nieprzytomny, wezwać pomoc.
- 6) Udrożnić drogi oddechowe. Wykonanie: stań z boku poszkodowanego, odegnij głowę ku tyłowi, kładąc rękę na czole poszkodowanego, i unieś żuchwę dwoma palcami drugiej ręki.
- 7) Wykonać 2 wdechy i skontrolować rezultaty – obserwacja wychyleń klatki piersiowej.
- 8) Repozycja głowy – powtórzyć punkt 3 w celu eliminacji wcześniejszego błędu ratownika.
- 9) Ponownie wykonać dwa wdechy i skontrolować rezultaty – obserwacja wychyleń klatki piersiowej.
- 10) 5 uciśnieć nadbrzusza – ratownik klęka nad poszkodowanym, kładzie część dłoniową nadgarstka na nadbrzuszu poszkodowanego, drugą opiera na pierwszej i wykonuje silne uciśnięcia w kierunku głowy i grzbietu poszkodowanego.

11. Porażenie prądem

- 1) Usunąć przyczynę, która spowodowała porażenie prądem.
- 2) Przede wszystkim należy wyłączyć źródło prądu i jeśli jest to niemożliwe – odciągnąć poszkodowanego za pomocą nieprzewodzących materiałów (np. kawałek suchego drewna lub drążka izolacyjnego). Ratownik musi też zadbać o własne bezpieczeństwo i uważać, aby samemu nie zostać porażonym.
- 3) Ocenić objawy życiowe i – jeśli to konieczne – rozpocząć resuscytację. Gdyby masaż serca był nie możliwy
- 4) Z powodu sztywności klatki piersiowej należy wykonywać sztuczne oddychanie do czasu, aż klatka piersiowa stanie się na powrót podatna na ucisk mostka.
- 5) Wezwać karetkę pogotowia.
- 6) Ocenić obrażenia ciała: unieruchomić przy złamaniach i zwichnięciach.
- 7) Chłodzić i zabezpieczyć rany przed zakażeniem w oparzeniach.
- 8) W zależności od stanu przytomności poszkodowanego:
 - a) przetransportować go do szpitala, nawet jeśli jest przytomny;
 - b) jeśli jest nieprzytomny, ale ma zachowany oddech i krążenie, a jednocześnie wykluczamy uraz kręgosłupa i wstrząs – ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej;
 - c) jeśli stwierdza się objawy wstrząsu – podjęcie odpowiednich działań.

12. Drgawki

- 1) Postępowanie sprowadza się do zapewnienia poszkodowanemu warunków ograniczających możliwość dalszych obrażeń.
- 2) Zabezpieczyć przed upadkiem i urazami.
- 3) Udrożnić drogi oddechowe, przytrzymać głowę.
- 4) Nie wkładać w usta poszkodowanego jakichkolwiek przedmiotów.
- 5) Nie krępować ciała poszkodowanego.
- 6) Ułożyć w pozycji bezpiecznej po zakończeniu napadu drgawkowego.
- 7) Kontrolować drożność dróg oddechowych i funkcji życiowych.
- 8) Wezwać pomoc medyczną.

13. Oparzenia

- 1) Odsunąć poszkodowanego od źródła ciepła.
- 2) Ugaszenie odzieży. Palący się materiał usuwamy, jeśli jest przyczepiony do ubrania, lub pozostawiamy, gdy jest przyczepiony do skóry.
- 3) Zapewnić drożność dróg oddechowych (należy usunąć oparzonego z pomieszczenia zadymionego).
- 4) Natychmiast schłodzić zimną wodą oparzoną powierzchnię przez kilkanaście minut.
- 5) Przy oparzeniach w obrębie jamy ustnej i gardła poszkodowany powinien płukać gardło zimną wodą albo ssać kawałki lodu.
- 6) W przypadku oparzeń chemicznych należy sputkiwać oparzoną powierzchnię strumieniem bieżącej wody przez 15 minut.
- 7) Jedynie w przypadku oparzeń wapnem niegaszonym przed ich zmywaniem należy najpierw wytrzeć wapno na sucho.
- 8) Koniecznie zdjąć ciasne ozdoby (ze względu na obrzęk).
- 9) Rany zabezpieczyć opatrunkiem.
- 10) Przy wstrząsie ułożyć poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej.
- 11) Przewieźć poszkodowanego do szpitala.

14. Omdlenia

- 1) Ułożyć poszkodowanego na plecach.
- 2) Zastosować pozycję cztero kończynową (jednoczesne uniesienie kończyn górnych i dolnych).
- 3) Usunąć ewentualne przyczyny (przewietrzyć pomieszczenie itp.).

15. Utrata przytomności

- 1) Wezwać pomoc.
- 2) Ocenić oddech.
- 3) Zanalizować przyczynę i możliwych następstw.
- 4) Jeżeli poszkodowany oddycha, po wykluczeniu urazów ułożyć go w pozycji bezpiecznej i kontrolować oddech.

POZYCJA BEZPIECZNA

1. Ratownik przywodzi kończyny górne poszkodowanego do tułowia.
2. Kończyny dolne układa razem.
3. Klęka z tej strony poszkodowanego, w którą zamierza go obrócić.
4. Rękę bliższą sobie układa pod kątem 90o. Następnie zgina w łokciu tak, aby dłoń była skierowana ku górze.
5. Dalszą rękę przekłada w poprzek klatki piersiowej poszkodowanego i kładzie dłoń pod bliższym sobie policzkiem ofiary.
6. Zgina dalszą kończynę dolną poszkodowanego w kolanie i stabilizuje, podkładając stopę pod drugą kończynę.
7. Stabilizując dalszą kończynę górną poszkodowanego przy policzku ofiary jedną ręką, drugą ręką ciągnie do siebie uniesione kolano. Poszkodowany obraca się w stronę ratownika.
8. Ratownik układa kończynę, za którą ciągnął poszkodowanego tak, aby staw biodrowy i kolanowy były zgięte pod kątem prostym.
9. Odgina głowę poszkodowanego ku tyłowi, aby udrożnić drogi oddechowe.
10. Gdy to konieczne, wkłada rękę podłożoną pod policzek głębiej pod głowę, aby utrzymać odgięcie głowy ku tyłowi.
11. Okrywa poszkodowanego, chroniąc przed utratą ciepła.
12. Regularnie sprawdza oddech.
13. Po 30 minutach kładzie poszkodowanego na drugim boku.

TECHNIKI PODSTAWOWYCH ZABIEGÓW REANIMACYJNYCH

Po rozpoznaniu zatrzymania serca (utrata przytomności + brak tętna w tętnicy szyjnej) należy:

1. Ułożyć ratowanego na wznak na twardym podłożu.
2. Odchylić głowę ratowanego ku tyłowi.
3. Sprawdzić palcem jamę ustną i ewentualnie usunąć ciała obce (ruchome protezy zębowe).
4. Rozpocząć wykonywanie sztucznego oddychania metodą usta-usta i masaż serca.

ODDECH METODĄ USTA-USTA

Ratownik klęczy z boku ratowanego na wysokości jego głowy, kładzie jedną dłoń na czole ratowanego, drugą podkłada pod kark, odginając głowę ratowanego ku tyłowi. Jeżeli żuchwa opada nadmiernie ku dołowi, należy dłońią (zamiast podkładać ją pod kark) ująć brodę i żuchwę podciągnąć ku górze. Ratownik nabiera głęboki

wdech, zaciska nos ratowanego palcami dłoni trzymanej na czole, przykładając usta do ust ratowanego, możliwie szczelnie, i wdmuchuje w nie energicznie powietrze. W czasie wdmuchiwania powietrza klatka piersiowa ratowanego powinna unieść się ku górze. Jeżeli się nie unosi, wdech nie był skuteczny (prawdopodobnie w wyniku: niezaciśnięcia nosa ratowanego, niewystarczającego odgięcia głowy ku tyłowi, złego „uszczelnienia” ust ratownika z ustami ratowanego, mało energicznego wdmuchiwania powietrza przez ratownika). Wdech ratowanego następuje spontanicznie.

MASAŻ POŚREDNI SERCA

Masaż polega na rytmicznym uciskaniu mostka, powodującym ściśnięcie serca pomiędzy mostkiem a kręgosłupem i wypchnięcie krwi z komór serca do dużych tętnic. Aby masaż serca był skuteczny i nie powodował obrażeń (złamań żeber i mostka), mostek należy uciskać wyłącznie nadgarstkiem, co zapewnia odwiezienie dłoni ku górze, a miejscem ucisku powinna być dokładnie linia środkowa ciała, w 1/3 dolnej części mostka, niesięgająca jego dolnego końca. U dzieci należy ułożyć jeden palec powyżej dołu mostka, wyczuć brzegi mostka (jego połączenie z żebrami) oraz dolny brzeg pomiędzy łukami żebrowymi. Przesunięcie nadgarstka w bok od linii środkowej powoduje uszkodzenie przyczepów żeber do mostka lub ich złamanie. Ułożenie nadgarstka zbyt nisko grozi złamaniem mostka i uszkodzeniem wątroby.

Przystępując do masażu, należy ułożyć dłonie jedna na drugiej, z palcami odgiętymi ku górze i skierowanymi poprzecznie do osi długiej klatki piersiowej (ratownik zajmuje pozycję u boku ratowanego). Pierwsze uciśnięcie mostka powinno być wykonane delikatnie, aby sprawdzić podatność klatki piersiowej (należy podkreślić, że w stanie śmierci klinicznej, powodującej zniesienie napięcia mięśni, dużo łatwiej jest ucisnąć mostek). Ucisk powinien powodować ugięcie mostka ok. 4–5 cm (u dziecka – 2,5–3,5 cm). W czasie wykonywania ucisków ratownik powinien mieć ręce wyprostowane w łokciach. Przy zwalnianiu ucisku nie należy odrywać nadgarstków od powierzchni klatki piersiowej.

KOORDYNACJA MASAŻU SERCA I SZTUCZNEGO ODDYCHANIA

Zależnie od sytuacji zabiegi wykonuje jeden ratownik albo dwóch. W przypadku dwóch ratowników jeden wykonuje sztuczne oddychanie, a drugi – masaż serca. Należy wtedy wykonywać ok. 12 oddechów na minutę (wdech co 5 sekund) i 60–80 ucisków klatki piersiowej. Jeżeli ratownik jest jeden, musi on naprzemiennie wykonywać zarówno masaż, jak i oddech. W tym celu uciska mostek 15 razy, a następnie wykonuje 2 kolejne szybkie oddechy (u dzieci: 5 ucisków i 1 oddech), nie czekając z drugim oddechem na całkowite opadnięcie klatki piersiowej ratowanego – ten cykl należy powtarzać.

W czasie wykonywania masażu serca powinna być wyczuwalna fala tętna na dużych tętnicach (tętnicy szyjnej, biodrowej). Co kilka minut należy na kilka sekund przerywać masaż serca i kontrolować na dużej tętnicy, czy nie powróciła własna czynność serca. Po stwierdzeniu własnej fali tętna, dowodzącej powrotu czynności serca, należy przerwać masaż. Zwykle trzeba jeszcze przez pewien czas kontynuować sztuczne oddychanie – do powrotu własnego skutecznego oddechu. Należy też bezwzględnie nadal kontrolować tętno, ponieważ może się zdarzyć ponowne zatrzymanie czynności serca.

Zabiegi reanimacyjne należy kontynuować przez godzinę. Spełnienie tego warunku możliwe jest przy obecności kilkuosobowej grupy ratowników, zmieniających się przy wykonywaniu zabiegów. Nie powinno się przerywać zabiegów przed przybyciem ambulansu reanimacyjnego pogotowia.

NOTATKA

IMIĘ I NAZWISKO DZIECKA.....

DATA ZDARZENIA.....

IMIĘ I NAZWISKO NAUCZYCIELA

.....

NIEPOKOJĄCE OBJAWY

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GODZINA ICH WYSTĄPIENIA.....

GODZINA POWIADOMIENIA RODZICÓW.....

.....

(PODPIS NAUCZYCIELA)

.....

(PODPIS RODZICÓW)

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA Z DZIECKIEM SPRAWIAJĄCYM

TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE LUB EDUKACYJNE

1. Nauczyciel ma obowiązek przeprowadzenia diagnozy sytuacji dziecka w momencie pojawienia się trudności wychowawczych – pogłębiona obserwacja dziecka, przegląd istniejącej dokumentacji dziecka (karta zapisu do przedszkola, karta informacyjna o dziecku, opinie i orzeczenia psychologiczne i medyczne).
2. Nauczyciel podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów dziecka:
 - a) prowadzi rozmowy z dzieckiem;
 - b) wymienia spostrzeżenia z drugim nauczycielem pracującym w danej grupie, wspólnie z nim ustala plan działania i opracowuje go w terminie jednego miesiąca od momentu dostrzeżenia problemu;
 - c) zgłasza problem dyrektorowi przedszkola, ewentualnie przekazuje wniosek o objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
3. Nauczyciel informuje rodziców o trudnościach wychowawczych lub edukacyjnych ich dziecka oraz zapoznaje ich z planem działań lub zakresem pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jaka będzie dziecku udzielana. Rodzice pisemnie potwierdzają fakt zapoznania się z planem działań wychowawczych lub edukacyjnych. Jednocześnie zobowiązują się do rzetelnej współpracy.
4. Nauczyciel wspomaga rodziców w pracy z dzieckiem poprzez :
 - a) wskazanie odpowiadającej problemowi literatury,
 - b) przekazywanie propozycji zabaw i ćwiczeń,
 - c) dostarczanie wiedzy o instytucjach wspomagających rodzinę.
5. Na najbliższym posiedzeniu Rady Pedagogicznej nauczyciel szczegółowo zapoznaje członków rady o zaistniałym problemie i przedstawia podjęte działania.
6. Nauczyciel pracuje z dzieckiem według opracowanego programu, włącza do współpracy specjalistów zatrudnionych w przedszkolu.
7. Adekwatnie do rozpoznanych przyczyn organizowanie pomocy dzieciom w celu przezwyciężenia trudności: dostosowanie form, metod pracy i wymagań do zaleceń psychologa lub opinii lub orzeczenia PPP
 - a) praca indywidualna z dzieckiem,
 - b) indywidualizacja zadań stawianych dziecku,
 - c) ścisła współpraca z rodzicami.
8. W realizacji w/w. zadań współpracują:
 - a) nauczyciele wychowawcy,
 - b) psycholog
 - c) rodzice (prawni opiekunowie) dziecka.
9. Nauczyciel na bieżąco informuje rodziców o przebiegu pracy z dzieckiem.
10. Kierując się dobrem dziecka w przypadku pojawiających się problemów rozwojowych i braku współpracy, dyrektor przeprowadza w obecności nauczycieli grupy rozmowę z rodzicami i sporządza z tego spotkania notatkę służbową.
11. Wszelkie sygnały na temat zachowania dziecka kierowane do nauczyciela muszą zostać odnotowane w zeszycie współpracy z rodzicami.
12. W sytuacji, kiedy dziecko w dalszym ciągu stwarza problemy wychowawcze a rodzic nie wykazuje należytej współpracy z wychowawcą, dyrektor przedszkola może skierować wniosek do Sądu Rodzinnego, w celu wglądu w sytuację rodzinną dziecka.

VIII. PROCEDURA WSPIERANIA ROZWOJU DZIECKA NADPOBUDLIWEGO

1. **Zespół nadpobudliwości psychoruchowej** to nadmierna pobudliwość układu nerwowego, na ogół objawiająca się przez nadruchliwość, wzmożoną pobudliwość emocjonalną i/lub specyficzne zaburzenia w sferze poznawczej. Inaczej mówiąc to odmienna praca mózgu, która uniemożliwia dziecku kontrolowanie swoich zachowań, a więc także kontrolowanie uwagi i ruchów. Jest stałą cechą dziecka, która może zmieniać się w miarę jak ono dorasta.

2. Wyróżnić można trzy charakterystyczne dla nadpobudliwości grupy objawów:

- 1) nasilone **zaburzenia uwagi** – niemożność jej skoncentrowania (sfera poznawcza),
- 2) nadmierna **impulsywność** (sfera emocjonalna),
- 3) nadmierna **ruchliwość** (sfera ruchowa).

3. Postępowanie nauczyciela wobec dziecka nadpobudliwego:

- 1) ustalanie stałych i jednoznacznych zasad, przypominanie dziecku o obowiązujących zasadach oraz konsekwentne ich respektowanie,
- 2) stwarzanie dziecku „uporządkowanego świata”,
- 3) stosowanie krótkich, czytelnych komunikatów,
- 4) szukanie konstruktywnych form rozładowania nadruchliwości,
- 5) częste chwalenie dziecka, zauważanie drobnych sukcesów,
- 6) prowadzenie „zeszytu korespondencji”,
- 7) niekaranie dziecka za objawy niezależne od niego,
- 8) przygotowywanie dziecka na nową sytuację i ustalenie nieprzekraczalnych zasad,
- 9) rozkładanie trudniejszych zadań na etapy, dzielenie dłuższych poleceń na części,
- 10) dostosowanie tempa pracy do możliwości dziecka,
- 11) stosowanie przerw, zabaw ruchowych,
- 12) docenianie trudu włożonego w pracę dziecka nadpobudliwego,
- 13) stosowanie metod wyciszających, relaksujących.

4. Przedszkole zapewnia dzieciom nadpobudliwym:

- 1) zindywidualizowaną pracę w toku zajęć,
- 2) możliwość uczestniczenia w indywidualnej terapii

5. Rodzicom dziecka nadpobudliwego przedszkole oferuje:

- 1) stałą i systematyczną współpracę z wychowawcą, celem ustalenia wspólnych kierunków pracy z dzieckiem (wspólny front działania dom-przedszkole),
- 2) literaturę tematyczną,

6. Nauczyciele uczniów nadpobudliwych mają możliwość:

- 1) udziału w organizowanych przez Przedszkole szkoleniach,
- 2) konsultacji ze specjalistami z PPP celem uzyskania wskazówek i zaleceń do pracy z dzieckiem,

IX. PROCEDURA KORZYSTANIA Z OGRODU PRZEDSZKOLNEGO

1. Dzieci mogą przebywać w ogrodzie przedszkolnym wyłącznie pod opieką nauczycielki lub innej osoby dorosłej.
2. Podczas zabawy dzieci przestrzegają ustalonych wcześniej zasad bezpieczeństwa.
3. Na teren placu zabaw zabrania się wprowadzać psy, śmieć.

4. Z urządzeń placu zabaw mogą korzystać wyłącznie dzieci uczęszczające do tego przedszkola.
5. Dzieciom nie wolno:
 - 1) spychać się ze zjeżdżalni i innych sprzętów stanowiących wyposażenie ogrodu;
 - 2) podchodzić zbyt blisko huśtawki ważki, która jest w ruchu;
 - 3) siedzieć bokiem na siedzisku
 - 4) obsypywać się piachem;
 - 5) niszczyć sprzętu ogrodowego;
 - 6) wychodzić samowolnie z ogrodu przedszkolnego;
 - 7) załatwiać czynności fizjologicznych na terenie ogrodu przedszkolnego;
 - 8) zrywać ani jeść owoców znajdujących się w ogrodzie;
 - 9) odchodzić z ogrodu przedszkolnego bez pożegnania z nauczycielką.
6. Przed wyjściem z budynku z przedszkola i przed wejściem do budynku przeszkolą z ogrodu przedszkolnego obowiązuje zbiórka „przy murku”. Nauczycielka musi przeliczyć dzieci przed wyjściem do ogrodu i po wejściu do z ogrodu do budynku.
7. Zabawki z domku, kosz z zabawkami w ogrodzie przedszkolnym może wyjmować wyłącznie nauczycielka opiekująca się daną grupą dzieci.
8. Nauczycielka rozdziela zabawki pomiędzy dzieci.
9. Nauczycielka pomaga korzystać dzieciom z zabawek i urządzeń stanowiących wyposażenie placu zabaw.
10. Dzieci mają prawo korzystać z każdego sprzętu i przyboru tylko pod nadzorem nauczyciela
11. Nauczycielka dba o to, aby dzieci po zabawie uprzątnęły zabawki, po czym odkłada je na wyznaczone miejsce.
12. Nauczycielka dba o to, aby dzieci zarówno wchodząc na plac zabaw, jak i schodząc z niego poruszały się w zwartej kolumnie.
13. Wszyscy pracownicy przedszkola mają obowiązek dbać o kwiaty i rośliny znajdujące się na terenie placu zabaw oraz zgłaszać dyrektorowi wszelkie uszkodzenia sprzętu.
14. Plac zabaw należy codziennie rano sprawdzać, porządkować — odpowiedzialny jest pracownik gospodarczy.

X. PROCEDURA BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA SPRZĘTU SPORTOWEGO

1. Ćwiczenia prowadzone są z zastosowaniem metod i urządzeń zapewniających pełne bezpieczeństwo ćwiczących.
2. Stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego sprawdza się przed każdymi zajęciami.
3. Prowadzący zajęcia zapoznaje biorących w nich udział z zasadami bezpiecznego wykonywania ćwiczeń oraz uczestniczenia w grach i zabawach.
4. Niedopuszczalne jest wydawanie dzieciom sprzętu, którego użycie może stworzyć zagrożenie dla zdrowia lub życia.
5. Korzystanie ze sprzętu sportowego może odbywać się wyłącznie pod opieką nauczyciela.
6. Korzystać ze sprzętu należy wyłącznie zgodnie z jego przeznaczeniem.
7. Nauczyciele informują wychowanków o zasadach bezpieczeństwa na zajęciach oraz korzystania ze sprzętu sportowego podczas każdych zajęć z wykorzystaniem sprzętu sportowego.

XI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYSTĄPIENIA OBFITYCH OPADÓW

ŚNIEGU, OBLODZEŃ I INNYCH ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z PORĄ ROKU

1. W przypadku wystąpienia obfitych opadów śniegu lub oblodzeń, powodujących śliskość na drogach (i chodnikach) prowadzących do budynku, pracujący pracownik do prac ciężkich lub pracownik gospodarczy zobowiązani są na bieżąco podejmować działania doprowadzające nawierzchnię do stanu bezpiecznego (tzn. odgarniać śnieg, posypywać powierzchnię piaskiem z solą, usuwać oblodzenia).
2. W sytuacji powstania na dachu sopli lodu i zwisów śnieżnych zagrażających bezpieczeństwu dyrektor podejmuje działania zapewniające bezpieczne wchodzenie i wychodzenia z przedszkola. Dyrektor może w takiej sytuacji powiadomić Straż pożarną o w/w niebezpieczeństwie.
3. Dyrektor jest zobowiązany do zapewnienia środków służących utrzymaniu dróg w stanie bezpiecznym (sól, piasek, szufle, miotły).
4. W sytuacji silnego zalodzenia i obfitych opadów śniegu, silnych wiatrów, gradobicia dyrektor podejmuje decyzję o zakazie wychodzenia z dziećmi poza teren budynku.

XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIE W SYTUACJI ZAGROŻENIA TERRORYSTYCZNEGO

1.W razie wtargnięcia napastników do obiektu

- 1) Każdy pracownik powinien:
 - a) poddać się woli napastników- wykonywać ściśle ich polecenia
 - b) starać się zwrócić uwagę napastnikom, że mają do czynienia z ludźmi
 - c)pytać się o pozwolenie w momencie, gdy chce się zwrócić do dzieci z jakimś poleceniem
 - d) zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia
 - e) starać się uspokoić dzieci – zapanować w miarę nad własnymi emocjami
- 2) W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej
- 3) Po zakończeniu akcji: nauczyciel powinien sprawdzić obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek- o braku któregośkolwiek dziecka poinformować policję

2.Użycia broni palnej na terenie przedszkola

- 1) W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikami nauczyciel powinien:
 - a) nakazać dzieciom położyć się na podłogę
 - b) starać się uspokoić dzieci
 - c) jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować , aby dzieci wykonywały je spokojnie
- 2) Każdy pracownik, **który ma możliwość zatelefonowania** powinien zadzwonić po numer alarmowy: **997; 112!!!**
- 3) Po opanowaniu sytuacji: Dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora powinna upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru). Następnie powinna zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych **(podanych na początku w/w procedur)**
- 4) Dyrektor Przedszkola, Zastępca dyrektora powinien:
 - a) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym

- b) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmować odpowiednie do sytuacji działania
- c) zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną

XIII. PROCEDURA AWARYJNA W RAZIE ZAGROŻENIA PODŁOŻENIEM

ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

1. Informacja o podłożeniu bomby

1) Jeżeli jest to informacja telefoniczna pracownik odbierający tę informację powinien:

- a) słuchać uważnie, zapamiętać jak najwięcej,
- b) zapisywać (jeśli jest to może) te informacje
- c) postarać się ustalić, czy dzwoniącym jest osoba dorosła
- d) zwrócić uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle
- e) nigdy nie odkładać pierwszy słuchawki

2) **Osoba odbierająca telefon powinna starać się zatrzymać dzwoniącego przy telefonie tak długo, jak to możliwe i zawiadomić kogoś wstępnie umówionym sygnałem, aby można było zgłosić prośbę o wysłanie dzwoniącego.**

3) Druga osoba dzwoni w tym samym czasie pod numer „997”. Informuje operatora „**Imię i nazwisko**”, **dzwoń z Przedszkola Nr 71 ul. Galla Anonima 13 w Poznaniu. Właśnie mamy telefon na drugiej linii z groźbą podłożenia ładunku wybuchowego. Numer tej linii to 61 8472469. Proszę wysłedzić dzwoniącego.**”

4) Podać wszystkie dodatkowe informacje, jakich potrzebować będzie operator. Należy to zrobić szybko.

5) **Dyrektor powinien ocenić, czy należy ogłosić ewakuację zagrożonego budynku.**

Po podjęciu decyzji o ewakuacji:

a) Jeśli to możliwe, nie wszczynać formalnego alarmu, użyć telefonów osobistych w celu ewakuacji z zagrożonych pomieszczeń

b) Jeśli zachodzi konieczność ewakuacji całego przedszkola, uruchomić alarm przeciwpożarowy

6) Dyrektor może też zdecydować o powiadomieniu straży pożarnej i policji, jeśli w jego opinii jest to uzasadnione oraz Organ prowadzący- Wydział Oświaty i Kuratorium Oświaty.

7) **Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor, który:**

- a) zarządza, aby użytkownicy pomieszczeń dokonali sprawdzenia, czy w pomieszczeniach znajdują się podejrzane rzeczy, paczki, przedmioty których wcześniej tam nie było;
- b) czy widoczne są ślady przemieszczenia elementów wyposażenia pomieszczeń;
- c) czy widoczne są zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów;
- d) czy emitowane są sygnały dźwiękowe (mechanizmów zegarowych) lub świejące elementy elektroniczne
- e) zarządza, aby pracownicy obsługi sprawdzili pomieszczenia ogólnodostępne: korytarze, hole, toalety oraz otoczenie zewnętrzne.

8) **Nie wolno dotykać przedmiotów, urządzeń, rzeczy, które budzą podejrzenie**, że mogą być ładunkami wybuchowymi. O ich umiejscowieniu powiadamia się policję, która podejmuje akcję.

9) Należy zachować spokój, nie dopuścić do przejawów paniki.

UWAGI !

1. W realizacji każdego z wyżej wymienionych punktów sporządza się notatkę, którą należy bezzwłocznie przekazać się do Dyrektora Wydziału Oświaty UMP.

2. Powróć do zajęć przedszkolnych po przeszukaniu budynku i uzyskaniu zapewnienia ze strony służb, że jest bezpieczny.

3. Nie nadawaj zdarzeniu rozgłosu większego niż jest to konieczne.

4. Jeśli otrzymano powiadomienie o groźbie podłożenia ładunku wybuchowego za pośrednictwem policji lub innej instytucji, postępować zgodnie z procedurą XIII.

5. Osoba odbierająca telefon/groźbę, powinna jak najszybciej wypełnić raport o otrzymaniu groźby podłożenia ładunku wybuchowego (załącznik nr 1 do procedury).

6. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, pracownik po jej otrzymaniu powinien:

a) zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał do chwili przekazania jej policji

b) poinformować dyrektora przedszkola

c) zadzwonić pod jeden z poniższych numerów alarmowych (**podanych na początku w/w procedur**)

7. Dyrektor Przedszkola lub osoba zastępująca dyrektora informuje telefonicznie wszystkich pracowników przedszkola oraz wszystkich rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola o zaistniałym zagrożeniu

8. Dyrektor:

1) alarmuje Wydział Oświaty UMP

2) powiadamia o zagrożeniu personel przedszkola, w sposób nie wywołujący paniki

3) zarządza przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją

4) zabezpiecza ważne dokumenty, pieniądze

9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu:

1) nikomu nie wolno go dotykać do czasu przyjazdu policji

2) ograniczyć dostęp osobom postronnym

10. W przypadku wykrycia/znalezienia bomby należy:

a) nie dotykać podejrzanego przedmiotu

b) poinformować dyrektora

c) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych (**podanych na początku w/w procedur**)

d) zabezpieczyć w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym –głównie dzieciom

e) powiadomić o zagrożeniu personel przedszkola, w sposób nie wywołujący paniki

f) zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją

g) zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze

11. Po wybuchu bomby należy:

a) ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch

b) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych (**podanych na początku w/w procedur**)

c) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym

d) sprawdzić bezpieczeństwo dróg ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją

e) w przypadku , gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji.

Raport z odebrania groźby o podłożeniu ładunku wybuchowego

Przedszkole:

Data Godzina odebrania telefonu

Telefon odebrany przez:

Na numer telefonu:

Kiedy nastąpi wybuch?

Gdzie jest bomba?

Co powoduje wybuch?

Jaka to bomba?

Dlaczego to robisz?

Kim jesteś?

Jak można się z tobą skontaktować?

Zapisz dokładny tekst groźby

.....
.....

Głos w telefonie: Mężczyzna () Kobieta () Dziecko ()

Odurzony/pijany Akcent () Wada wymowy ()

Inne ().....

Odgłosy w tle: Muzyka () Rozmowa () Dzieci ()

Maszyny () Samolot () Klawiatura () ulica ()

Inne ().....

Uwagi:

Sporządzone przez:Data:

XIV. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU EKSPLOZJI

LUB ZAGROŻENIA EKSPLOZJA

1. Eksplozja

1) Osoba odpowiedzialna dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora wydaje polecenie:

a) KRYJ SIĘ po zaobserwowaniu pierwszych oznak eksplozji

b) Jeśli eksplozja wystąpiła na terenie budynku, natychmiast po przejściu fali uderzeniowej i uruchamia akcję **EWAKUACYJNĄ**.

2) Osoba odpowiedzialna dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora powiadamia Komendę Straży Pożarnej

3) Osoba odpowiedzialna dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora Powiadamia Komendę Policji.

Pracownicy podają nazwiska brakujących dzieci dyrektorowi przedszkola.

4) Dyrektor zgłasza nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić, Straży Pożarnej i policji.

5) Przed uzyskaniem pozwolenia od Straży Pożarnej nie wolno zezwolić na powrót dzieci i pracowników do budynku przedszkola.

6) Po uzyskaniu pozwolenia od Straży Pożarnej należy uruchomić wszelkie dodatkowe działania niezbędne do usunięcia szkód lub ogłosić powrót do normalnych zajęć.

2. Zagrożenie eksplozją

1) Osoba odpowiedzialna dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora wydaje polecenie: a) OPUŚCIĆ BUDYNEK-
Uruchamia akcję ewakuacyjną

2) Osoba odpowiedzialna dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora powiadamia Komendę Straży Pożarnej

3) Osoba odpowiedzialna dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora Powiadamia Komendę Policji.

Pracownicy podają nazwiska brakujących dzieci dyrektorowi przedszkola.

4) Dyrektor zgłasza nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić, Straży Pożarnej i policji.

5) Przed uzyskaniem pozwolenia od Straży Pożarnej nie wolno zezwolić na powrót dzieci i pracowników do budynku przedszkola.

6) Po uzyskaniu pozwolenia od Straży Pożarnej należy uruchomić wszelkie dodatkowe działania niezbędne do usunięcia szkód lub ogłosić powrót do normalnych zajęć.

XV. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU SKAŻENIA CHEMICZNEGO

1. Jeśli dojdzie do skażenia chemicznego, osobą odpowiedzialną jest dyrektor lub inna osoba zastępująca dyrektora która powiadamia służby ratownicze próbując określić rodzaj środka

2. Służby ratownicze(Straż pożarna, policja) mogą zarządzić ewakuację przedszkola.

3. Jeśli to konieczne, dyrektor wprowadza Procedurę Ewakuacji.

4. Każdy związek chemiczny, który może zagrozić dzieciom wewnątrz budynku z całą pewnością zagrozi im również na zewnątrz. Jeśli czas jest krytycznym czynnikiem, konieczna może się okazać ewakuacja. W takiej sytuacji kierunek ewakuacji powinien przecinać kierunek wiatru. Nigdy w takiej sytuacji nie przeprowadza się ewakuacji z wiatrem ani pod wiatr.

5. Dyrektor powiadamia Organ Prowadzący i Kuratorium Oświaty.

6. Nauczyciele podają nazwiska brakujących dzieci dyrektorowi przedszkola.
7. Dyrektor , zgłasza straży pożarnej i policji nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić.
8. Dopóki zagrożenie nie minie i straż pożarna lub policja nie ogłosi, że niebezpieczeństwo zostało zażegnane, nie wolno dzieciom ani pracownikom powrócić do budynku ani na teren przedszkola.
9. Po powrocie do przedszkola dokładnie należy wywietrzyć wszystkie pomieszczenia, otwierając wszystkie okna i drzwi.

XVI. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU POŻARU

1. Pożar w budynku przedszkola

- 1) Natychmiast uruchomić procedurę Ewakuacji.
- 2) Powiadomić komendę Straży Pożarnej.
- 3) Powiadomić komendę policji.
- 4) Zorganizować gaszenie ognia do czasu przyjazdu Straży Pożarnej. (To zadanie powinno być wykonywane wyłącznie przez przeszkolone osoby. Nie wolno ryzykować zdrowia i życia pracowników. Zalecana jest ewakuacja).
- 5) Upewnić się należy, że wszystkie drogi dojazdowe są wolne dla pojazdów straży pożarnej.
- 6) Nauczyciele zgłaszają nazwiska brakujących dzieci dyrektorowi przedszkola.
- 7) Dyrektor , zgłasza straży pożarnej i policji nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić.
- 8) Dyrektor powiadamia zarządcę budynku o pożarze i o uszkodzeniach lub podejrzeniu uszkodzeń instalacji.
- 9) Dyrektor powiadamia Organ Prowadzący i Kuratorium Oświaty
- 10) Dyrektor nie pozwala dzieciom ani pracownikom powrócić do budynku, dopóki Straż Pożarna lub policja nie ogłosi, że zagrożenie minęło.

2. Ogień w pobliżu przedszkola

- 1) Pracownik , który zauważy ogień w pobliżu przedszkola informuje o tym dyrektora, osobę zastępującą dyrektora.
- 2) Osoba zarządzająca placówką ma za zadanie ocenić konieczność uruchomienia jakiegokolwiek akcji. Jeśli nie ma takiej potrzeby, nie przerywa zajęć w salach. Powiadamia Straż Pożarną.
- 3) Jeśli ogień zagraża przedszkolu, przeprowadza działania od 1 do 10 z powyższej procedury.

XVII. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO INTRUZA

LUB ZŁODZIEJA NA TERENIE PLACÓWKI

1. Jeśli pracownik przedszkola zauważy podejrzaną osobę (agresywną) na terenie przedszkola powiadamia dyrektora przedszkola lub osobę zastępującą dyrektora lub kierownika gospodarczego.
2. Jeśli dyrektora nie ma w placówce, osoba zastępująca go dzwoni do dyrektora a następnie dzwoni na telefony alarmowe na numer 997 lub 112, i powiadamia policję o zaistniałej sytuacji i poprosz o wsparcie.

3. Nauczyciele zamykają drzwi do sal dziecięcych.
4. Dyrektor powiadamia Organ Prowadzący o zaistniałej sytuacji.
5. Jeżeli policja nie zaleci inaczej, wszyscy pracownicy utrzymują dzieci w zamkniętych salach zabaw do odwołania.
6. Nauczyciel nadzoruje sytuację w sali.
7. Należy podjąć wszelkie działania, mające na celu uchronienie dzieci i pracowników przed agresywnym intruzem.
8. Dyrektor w rozmowie z intruzem powinien wysłać prawidłowe sygnały niewerbalne:
 - a) nie zbliżać się nadmiernie (Zdenerwowana lub wystraszona osoba może poczuć się zagrożona przez kogoś, kto stoi zbyt blisko), utrzymuj dystans od 0,5m do 1m.
 - b) unikać: wpatrywania się w intruza, niebezpiecznych sygnałów takich, jak zacisnięte pięści i podniesiony głos,
 - c) unikać oznak zdenerwowania.
 - d) pozostać przy nim do przyjazdu Policji lub Straży Miejskiej.

XVIII. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU NIEBEZPIECZNEJ SYTUACJI

W BEZPOŚREDNIM SĄSIEDZTWIE PRZEDSZKOLA

1. Jeśli pracownik przedszkola zauważy niebezpieczną sytuację w bezpośrednim sąsiedztwie przedszkola powiadamia dyrektora przedszkola lub osobę zastępującą dyrektora.
2. Jeśli dyrektora nie ma w placówce osobą zastępującą go lub kierownik gospodarczy dzwoni do dyrektora a następnie dzwoni na telefony alarmowe na numer 997 lub 112, i powiadamia policję o zaistniałej sytuacji i poprosi o wsparcie.
3. Po otrzymaniu ostrzeżenia, pracownicy zamykają i zabezpieczają wszystkie drzwi zewnętrzne oraz okna.
4. Nauczyciele zamykają drzwi do sal dziecięcych.
5. Nauczyciel nadzoruje sytuację w grupie.
6. W salach, które są wyposażone w rolety należy je zaciągnąć.
7. Należy podjąć wszelkie działania, mające na celu uchronienie dzieci i pracowników przed zranieniem odłamkami szkła, gdyby doszło do wybicia okien.
8. W obliczu zagrożenia wszystkie dzieci znajdujące się na zewnątrz budynku powinny powrócić do sal.
9. Dyrektor lub osoba wyznaczona przez niego prowadzi dokładny zapis zdarzeń, rozmów i podjętych działań wraz z czasem ich wystąpienia.
10. Pracownicy Obsługi przygotowują apteczki pierwszej pomocy.
11. Dyrektor współpracuje ze służbami porządkowymi w celu wyeliminowania zagrożenia.
12. Po zniwelowaniu niebezpiecznej sytuacji dyrektor wydaje polecenie powrotu do normalnych zajęć.

XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OTRZYMANIA PRZESYŁKI

NIEWIADOMEGO POCHODZENIA

1. W przypadku otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z jakiegoś innego powodu:

- 1) Brak nadawcy
- 2) Brak adresu nadawcy
- 3) Przesyłka pochodzi od nadawcy lub z miejsca, z którego nie spodziewamy się, **należy:**
 - a) Nie otwierać tej przesyłki.
 - b) Umieścić tę przesyłkę w grubym worku plastikowym, szczelnie zamknąć.
 - c) Worek ten należy umieścić w drugim grubym plastikowym worku, szczelnie należy zamknąć, zakleić taśmą klejącą.
 - d) Paczki nie należy przemieszczać. Pozostawić na miejscu.
 - e) Powiadomić posterunek policji (nr tel. 997, komórka 112) lub straż pożarną (nr tel. 998)
Służby te podejmą wszystkie niezbędne kroki w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki.

2. W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie stałej lub płynnej, należy:

- a) Możliwie nie naruszać tej zawartości: nie rozsypywać, nie przenosić,
- b) nie dotykać, nie wąchać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (zamknąć okna).
- c) Umieścić całą zawartość w worku plastikowym, zamknąć go i zakleić taśmą.
- d) Dokładnie umyć ręce.
- e) Zaklejony worek umieścić w drugim worku, zamknąć go i zakleić.
- f) Ponownie dokładnie umyć ręce.
- g) W przypadku braku odpowiednich opakowań należy unikać poruszania i przemieszczania przesyłki.
- h) Bezzwłocznie powiadomić posterunek policji (nr tel. 997, komórka 112) lub straż pożarną (nr tel. 998) i stosować się do ich wskazówek.

XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SYGNAŁÓW WSKAZUJĄCYCH NA ZANIEDBYWANIE DZIECKA

1. Ogólne objawy i sygnały wskazujące na stosowanie przemocy wobec dziecka

1) Wyróżnia się cztery podstawowe kategorie złego traktowania dziecka:

stosowanie przemocy fizycznej;

- a) stosowanie przemocy psychicznej (emocjonalnej);
- b) wykorzystywanie seksualne;
- c) zaniedbywanie.

2) Dziecko doznające przemocy fizycznej:

- a) może mieć siniaki, oparzenia, opuchlizny na różnych częściach ciała i rany w różnych fazach gojenia się;
- b) może mieć rany twarzy i głowy, sińce pod oczami;
- c) może mieć złamania i zwichnięcia - powtarzające się;
- d) może być agresywne lub apatyczne;
- e) okazuje lęk przed nagłym dotknięciem (unik, skulenie się);
- f) unika kontaktów społecznych lub wdaje się w częste bójki z innymi dziećmi;
- g) często kłamie;
- h) może nadużywać substancji psychoaktywnych;
- i) może podejmować próby samobójcze

j) mogą występować zaburzenia jedzenia.

3) Dziecko doznające przemocy emocjonalnej:

- a) może mieć mimowolne ruchy mięśni - szczególnie twarzy;
- b) może mieć zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego);
- c) może mieć dolegliwości psychosomatyczne (ból brzucha, ból głowy, mdłości);
- d) może przejawiać brak poczucia pewności siebie;
- e) może wykazywać zachowania destrukcyjne, wycofanie się, depresję;
- f) może okazywać nadmierne podporządkowanie się dorosłym;
- g) często kłamać, może wykazywać nieadekwatny lęk przez konsekwencjami różnych działań oraz lęk przed porażką.

4) Dziecko wykorzystywane seksualnie:

- a) może okazywać lęk przed określoną osobą lub określonymi miejscami;
- b) może objawiać nieuzasadniony lęk przed badaniami lekarskimi;
- c) jego rysunki mogą mieć tematykę seksualną;
- d) może wykazywać nadmierną pobudliwość seksualną (znajomość zachowań seksualnych oraz anatomii narządów płciowych);
- e) może objawiać zachowania destrukcyjne;
- f) może przejawiać zaburzenia emocjonalne.

5) Dziecko zaniedbywane:

- a) może przejawiać zaburzenia natury emocjonalnej wychowawczej;
- b) może objawiać zaniedbania natury estetycznej;
- c) może mieć częste nieobecności w przedszkolu, które są nie zgłaszane przez rodziców.

2. Jeżeli Nauczyciel będzie miał podejrzenie, że dziecko jest zaniedbane lub stosuje się wobec niego przemoc należy o tym fakcie poinformować dyrektora przedszkola.
3. Dyrektor może zwołać Radę pedagogiczną w celu przeanalizowania sytuacji dziecka.
4. Rada pedagogiczna może zdecydować wprowadzenia procedury „Niebieskiej karty”.
5. Dyrektor może powiadomić policję lub Sąd Rodzinny w celu wglądu w sytuację rodzinną dziecka.
6. Ze wszystkich podjętych działań zarówno nauczyciel jak i dyrektor przedszkola sporządza notatki służbowe.

EWALUACJA ROZWIĄZAŃ PROCEDURALNYCH

1. Monitorowanie prawidłowej realizacji procedur.
2. Dwukrotne w ciągu roku szkolnego przeprowadzenie kontroli stanu bezpieczeństwa